

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

Núm. 1891 ————— Any XXXVII
BARCELONA 26 DE MARÇ DE 1915

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT
10 cèntims ————— Atrassats: 20

LA PALMA... DEL MARTIRI

—Sinó que la tinc beneïda, ja la deixaria anar.

LA GUERRA EUROPEA

MANIFEST DELS CATALANS

Els qui signem, catalans dedicats als espirituals treballs de l'art, les lletres, la ciència i la política, volem alçar la veu en aquesta hora tràgica de l'història del món. Volem dir la nostra convicció i alhora declarar les nostres simpaties. Ens hi creiem obligats, com ciutadans de la República universal de l'Esperit, i aiximateix com fills de Catalunya, la qual per l'heretatge riquíssim de la seva vella glòria i per les clares i fortes esperances en son esdevenidor, no pot desinteressar-se de la gran pugna que omple avui l'Europa.

No sabríem nosaltres guaitar la lluita amb esguard fret i indiferent. Si no hi participem amb les armes, comprenem bé que les idees i els sentiments nostres també són dins la batalla. Tenim una convicció i sentim un amor. I hem de proclamar-los altament i noble.

La nostra convicció és que en la guerra actual els supremes interessos de la justícia i de l'humanitat demanen la victòria dels Estats de la Triple Intel·ligència.

I el nostre amor, és per la França i l'Anglaterra, posseïdores segles ha de l'alt mestratge civil; per la Bèlgica i la Sèrbia, petits pobles que acaben de donar immortals exemples.

La simpatia nostra no podia mancar a aquests pobles. I, sobre tot, no podia mancar a la França, veïna de Catalunya per la terra i per l'ànima, on, Pirineu enllà, tenim germans nostres, gent de la nostra raça, de la nostra sang, de la nostra llengua. Raça, sang i llengua, que són les del més enlairat cabdill dels soldats francesos.

Als qui combaten per una justa causa, no hem de privar-los del consol espiritual de la nostra pública simpatia. Ni hem tampoc de callar la nostra condemna dels procediments cruels posats en pràctica per aquells bel·ligerants qui, negant les convencions amb què la civilització humana havia oposat un aturador a la furiosa violència de la guerra, han fet retrocedir els sistemes de lluita als segles passats i han degradat la força fent-la instrument de venjança i terror.

Aquestes són les nostres afirmacions categòriques. Estem al costat, en esperit i en anhels, de l'Anglaterra, la França i sos aliats. Pel seu triomf fem vots cordials des de la terra de Catalunya, a la qual la mar llatina recorda tot-hora quin és el seu lloc.

A. ROVIRA I VIRGILI, escriptor i advocat. — AMADEU HURTADO, ex-diputat, advocat i escriptor. — JOAQUIM FOLCH I TORRES, crític d'art. — JOSEP CARNER, de l'Institut d'Estudis catalans. — GABRIEL ALOMAR, publicista i catedràtic. — JOAQUIM BORRALLERAS, metge. — JESUS PINILLA, advocat i publicista. — RAMON REVENTÓS, escriptor. — JOSEP M. TALLADA, professor d'Economia política. — CARLES COSTA, periodista. — RAFEL MARQUINA, escriptor. — PERE INGLADA, dibuixant. — JOAQUIM MONTANER, poeta. — POMPEIUS GNER, escriptor. — ANTONI LOPEZ, editor-proprietari dels periòdics *L'Esquella de la Torratxa* i *La Campana de Gràcia*. — RAMON FONT, escriptor. — SANTIAGO RUSINOL, pintor i literat. — F. LAYRET, ex-regidor i advocat. — FELIU ELIAS (*Apa*), pintor. — ALEXANDRE PLANA, escriptor. — J. PIN I SOLER, novel·lista. — LLUIS MASSOT, advocat. — R. CAMPALANS, enginyer. — MARIUS AGUILAR, escriptor. — F. CULÍ I VERDAGUER, advocat. — J. MIRÓ, publicista. — JOAN CARNER, advocat. — A. MARSILLACH, escriptor. — E. MOLINÉ I BRASÉS, advocat. — FRANCESC PUJOLS, escriptor. — A. VIVES, músic. — JOAQUIM CASAS-CARBÓ, literat. — J. AGUADÉ MIRÓ, metge. — ENRIC SOLER, catedràtic. — JOSEP BURGAS, periodista. — IGNASI IGLESÍAS, autor dramàtic. — PRUDENCI BERTRANA, novel·lista. — R. M. PADILLA, pintor. — S. SANPERE I MIQUEL, corresponent de les R. R. i Nacionals Acadèmies de l'Història, Belles Arts i de la de Ciències de Lisboa; membre de número de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona. — M. UTRILLO, pintor i crític d'art. — R. NOGUER I COMET, advocat i publicista. — C. MONTOLIU, escriptor. — JOAN LLONGUERAS, músic. — ALEXANDRE CORTADA, escriptor. — JOSEP CLARÀ, escultor. — ROMA JORI, escriptor. — S. ANDREU I BARBER, advocat i regidor de Barcelona. — LLUIS VALERI, literat. — R. TURRO, director del Laboratori municipal i escriptor. — J. DE MONTOLIU, escriptor. — A. RAMONEDA HOLDER, enginyer. — J. FONT, escriptor. — "PICAROL", dibuixant. — JOSEP M. ROCA, Metge i escriptor. — PERE ALDAVERT, escriptor. — ANTONI FERRER, periodista. — JOAN BARCO, periodista. — CARLES RIBA, doctor en lletres i escriptor. — ISIDRE LLORET, director de l'«Escola de Funcionaris d'Administració Local». — JOAQUIM SUNYER, pintor. — ENRIC CASANOVAS, escultor. — EMILI VALLÉS, professor. — EDUART CALVET, senador. — DR. MARTÍ I JULIÀ, metge, director de l'«Institut Frenopàtic» i escriptor. — SALVADOR DALI, notari. — P. C. ABARCA, pintor. — PERE COROMINAS, escriptor i diputat per Barcelona. — DR. A. JULIA PONS, escriptor i doctor en medicina. — POMPEU FABRA, de l'«Institut d'Estudis Catalans». — J. MASSÓ I TORRENTS, de l'«Institut d'Estudis Catalans» i de la «Biblioteca de Catalunya». — J. M. LÓPEZ-PICO, escriptor. — SALVADOR ALARMA, escenògraf. — JOSEP M. DE SUCRE, president de l'«Ateneu Enciclopèdic Popular». — OLAGUER JUYENT, artista-pintor. — SANTIAGO VINARDELL, periodista. — J. BALUGERA, regidor de Barcelona. — ORIOL MARTORELL, regidor de Barcelona. — DOMENEC CARLES, pintor. — ALBERT RUSINOL, diputat a Corts i cavaller de la Llegió d'Honor. — H. GINER DE LOS RIOS, catedràtic i diputat a Corts. — JOAN PASSARELL, dibuixant. — PERE RAHOLA I MOLINAS, diputat a Corts per Barcelona. — CARME KARR, escriptora, directora de *Feminal*. — JOAN DE LASARTE I KARR, pintor. — JAUME CARNER, diputat a Corts pel Vendrell. — MANUEL RIUS I RIUS, marquès d'Olerdola, advocat i escriptor. — E. DIAZ RETG, periodista, secretari de l'A. de la P. D. — M. VEGA I MARCH, arquitecte i regidor de Barcelona. — CARLES SOLDEVILA, escriptor. — J. ARAGAY, pintor. — M. HUMBERT, pintor. — JOSEP ROCHA, advocat i regidor de Barcelona. — JOSEP M. DE SEGARRA, escriptor. — CARLES JORDÀ, enginyer i diputat provincial. — JOSEP BERTRAN I MUSITU, advocat i diputat a Corts per Vilanova. — J. PUIG I FERRATER, autor dramàtic. — JOAN LLIMONA, pintor. — JOSEP LLIMONA, escultor. — ELADI HOMS, pedagog. — J. M. BASSOLS, advocat i diputat provincial. — JOAN SERRA I CONSTANSÓ, escriptor i ex-diputat provincial. — LL. FIGUERAS DOTTI, economista. — R. SURINACH SENTIES, escriptor. — ENRIC GRANADOS, músic. — ALEXANDRE DE RIQUER, pintor i escriptor. — JOSEP CASADESUS, prevere i catedràtic. — DANIEL GIRONA, historiador. — LL. NICOLAU D'OLWER, doctor del Claustre de Filosofia i Lletres, escriptor. — R. MIQUEL I PLANAS, escriptor. — JOAN MOLES, senador. — FELIP RODÉS, diputat. — A. SUNOL, ex-president de l'«Unió Catalanista». — NARCIS OLLER Y MORAGAS, novel·lista. — J. GARRIGA MASSÓ, diputat. — JULI MARIÀL. — S. VALENTÍ I CAMP, escriptor. — LLORENÇ RIBER, prevere i escriptor. — MARIAN ANDREU, pintor i es maltador. — ENRIC BORRÁS, actor. — JOAQUIM SALVATELLA, diputat. — DANIEL RIU, advocat, director de «Economia y Hacienda». — DR. ECHEVARRÍA. — PERE PUIG CALZADA, ex-diputat. — I. RIBERA I ROVIRA, escriptor. — J. MASSÓ I VENTÓS, escriptor. — JOAN E. LLADÓ I VALLÉS, advocat. — APELES MESTRES, dibuixant i escriptor. — ENRIC MORERA, músic. — DR. JULIÀ.

CRÒNICA

Notes d'un senzill espectador

EN els diaris Tórtola Valencia, en les converses familiars Tórtola Valencia, en els sospirs dels adolescents turbulents Tórtola Valencia. I als seus costats, l'Argentina i Raquel Meller. Les tres Gracies de la mitologia del carrer d'Aribau.

Els amics me llencen fòra de les displicències de la penya. Una penya és una ben deliciosa cosa i un teatre una de ben abominable. Es preferible parlar de Shakespeare amb uns amics, que no pas veure'l representat a Novetats. Però ara no es tracta més que d'unes agradables banalitats i avui també la Sala Imperi és una penya, on l'Argentina fa ballar a Espanya, la Tórtola a l'Historia i la Raquel canta cançons, que serveixen després meravellósament per a que's facin millor les feines en els rentadors domèstics i en els públics.

I l'Argentina balla. Apareix tota blanca, la faldilla fins als tornells, el pit sense escot, llargues les mànigues per a que no descobreixen l'impudor de les axiles. Una Ofelia, una Ofelia disposada a ballar sevillanes. Segueix el compàs de l'orquestra, tant justament que en termes tipogràfics se diria que balla amb registre. No té ni un geste, ni un recargolament, ni una girada seves. No balla mai fòra de registre, arborada pel frenesí de la dança. Aquella flama, aquella flama de la Pastora Imperio! L'Argentina no s'encén mai i assenyada, reposada, ens fa pensar en si haurà après a ballar el «vito» en algun col·legi andalús de Nostra Senyora de Loreto.

Però l'Argentina té un valor, l'Argentina és una innovadora. Les castanyoles en les seves mans són un nou instrument de música. No repiquen estridents com una cridoria que volgués aixecar la carn dançarina, sinó amb tots els matisos del ritme. I escoltant-la un hom se decideix a dir que aquella xicota podria interpretar Beethoven amb les castanyoles. Jo llamento ferir les admiracions del meu estimat amic Pinilla, però l'Argentina, avui per avui, més que una ballarina és una excèntrica musical.

I canta la Meller. Canta per a les noies que van a ballar a la Bohemia, canta per als estudiants de preparació, canta per a les famílies castellanques, canta per als tallers de modistes, canta per a les xicotes que no han acabat de perdre la virtut. La Meller és un complement líric posat al Cine, no més que'ls amors i els petons del Cine tenen la serietat de lo que pot acabar malament i els cantats per la Meller, tenen l'ingenuïtat picanta de la modisteta o la pageseta que llencen «son bonnet par dessus le moulin».

Mes ara la Meller ens arriba contagiada del xaruc cuplet madrileny. El castellà no té cançons i si les té s'ama-

guen per les serranies castellanques i aquestes cupletistes que no senten res, que no saben res, recullen les que'ls hi fan els poetes i músics que corren per Madrid, bevent inspiració en el cafè amb llet. La Meller acabarà cantant *El Epistolario de los amantes* posat en música.

Decididament el cupletisme ha fracassat espiritualment, a Espanya. «La Fornarina» és superior a la Raquel i aquesta està per sobre de «La Goya». I «La Fornarina», a França seria una *diseuse* de segon ordre. I és que tots els cuplets de la Raquel i gaire bé tots els de les altres, sembla que hagin estat escrits en broma per en Lluís Taboada.

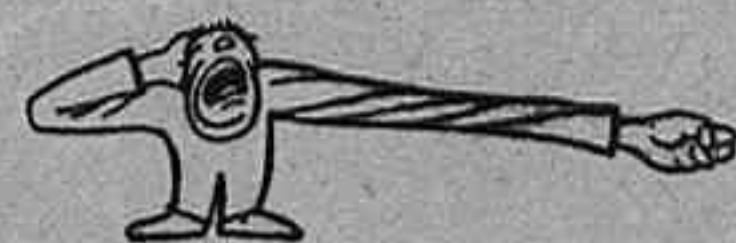
La Tórtola representa l'anti-Raquel. L'ingenuïtat esdevé complicació i l'art saviesa. Les Raquels neixen i les Tórtoles se fan. I se fan amb numismàtica, amb orfebreria, amb baix relleus, amb ceràmica, amb tapiços, amb pintura mural, amb cultura, en fi, cultura amb k que és l'adequada. Perque aquestes dances de la Tórtola Valencia segurament que han estat construïdes a l'alemanya, és a dir, amb paperetes. De mica en mica, de les paperetes recollides, sorgiren les postures del còs, els gestos dels membres i els rictus de la cara, i així com un paleontòlec reconstitueix un animal pre-diluvià, així aquestes dançarines arqueòlogues van bastint les seves dances fòsils.

Vaig observar que'ls balls de la Tórtola rebien més admiracions conforme s'endisaven en l'història. «La Tirana», amb indumentaria goiesca, no entusiasma. Tenim els ulls tant plens de flamenqueries! Igual passaria amb una pavana, o un minué. El segle XVIII ha corregut tant per escenaris i sonets! Mes ja la «Dança de la Mort», que podem calificar-la de mig-èval, impressiona a la ciutadania badoca i la «Dança de Nitrà», egípcia, recull tots els cors, fent-los cremar en l'incensari que en les mans de la Tórtola llençava al cel de les bambolines el seu fum lilitúrgic.

Finida la dança, un arribava an aquesta pregunta: ¿No podria derivar cap aquestes dances l'art dels actors? Una *pose* i després una altra i una altra... Una dançarina les aconsegueix, mes una actriu afegiria ademés la vida que infondeix al seu còs, la que posa en el seu rostre. Imagineu-vos a la Xirgu en la dança de la mort; imagineu-vos an en Tor des Eures, habillat d'egípcia, contraient-se com si estigués a la presència d'un Ramsés...

¿Que és impropri d'un home noucentista no expressar fervors per les dances noves? Jo, pecador, crec que'l tango és la més divina de les dances i crec, també, que en l'any 2000, les dançarines erudites ballarán el garrotín, reconstruït amb paperetes, davant dels artistes emocionats.

PARADOX

Xavier Gosé

Ha mort, a Lleida, l'excel·lent pintor i dibuixant català, Xavier Gosé, en la plenitud de la seva popularitat entre'ls públics europeus.

En Gosé començà a treballar a Barcelona i, com és de costum, els seus primers dibuixos fóren publicats per aquesta casa i en aquest periòdic. Segur de les seves forces, marxà a París i allí es dedicà a reproduir tipus de dona del món elegant.

Prompte els seus dibuixos fóren sol·licitats per les principals revistes il·lustrades franceses, que reproduïren a tota pàgina aquelles obres gentilíssimes. Els diaris ale-

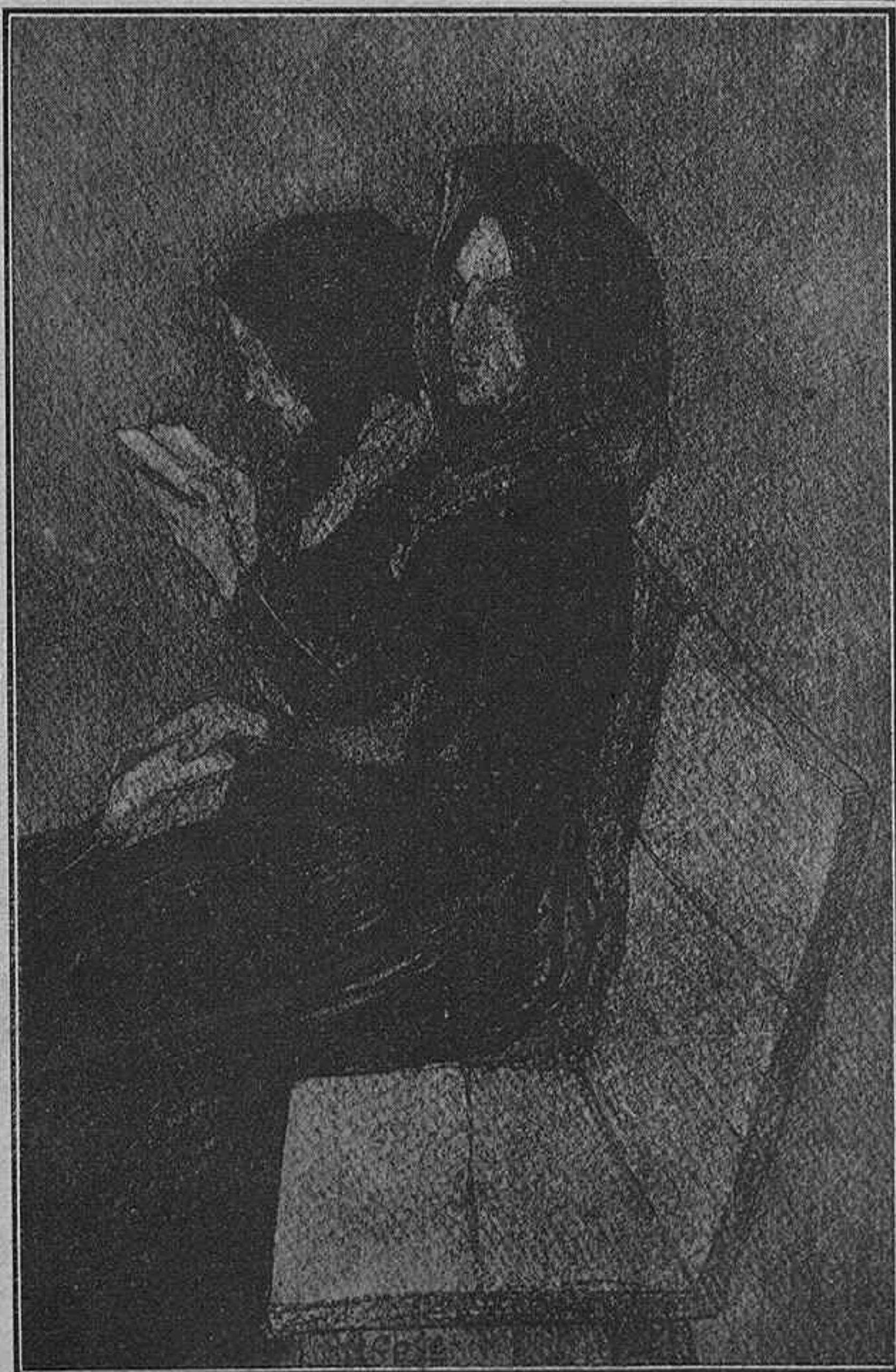
manys i d'altres llocs no trigaren en disputar als parisiencs la col·laboració d'en Gosé, fent-se ràpidament popular sa firma desde les pàgines del *Jugend* i altres publicacions.

Recordant-se sempre de nosaltres, organitzà varies exposicions a Barcelona, que fóren altres tants èxits. Ara el sorprengué entre nosaltres l'actual conflicte europeu, i es proposà aprofitar el descans que la situació li proporcionava per a refer les seves forces, molt decandides, retirant-se a Lleida.

Allí l'ha sorprès la mort, quan només tenia trenta vuit anys i més podia esperar-se del seu talent.

Descansi en pau.

Dos dibuixos inèdits
del malaguanyat artista català Xavier Gosé

A les fosques

D'algun temps an aquesta part, tot, a la Casa Gran, se realitza entre les ombres i el misteri. Els regidors del nostre Municipi, més que administradors clars, francs, expansius, dels interessos de la ciutat, semblen una colla de conspiradors que's reuneixen en els antres comunals, per a executar no se sab quina mena de plans secrets i tenebrosos.

Mai cap assumpte apareix allí lluminós i transparent. Quan no vels, boires; quan no boires, fum; sempre, entre els negocis municipals i la mirada del públic s'hi interposa algun núvol que esborra els seus contorns i els converteix—tan clars que convindria que fossin!—en una cosa vaga, confosa, incomprensible.

Intenteu averiguar qui va inspirar el ruïnós projecte dels túnels de la Reforma... No ho conseguireu.

Proposeu-vos saber com va adoptar-se la resolució de fer de ciment les canalitzacions de Moncada... Us quedareu *in albis*.

Pregunteu perquè les Rambles no acaben mai d'asfaltar-se... No ho podeu aclarir.

I en tot, en tot s'estrella la natural curiositat del públic amb les mateixes inexplicables resistències.

Si es tracta de l'embrollada qüestió de l'infecció de les aigües, ningú sab res.

Sies pregunta perquè es posen tantes dificultats a la benemèrita Comissió sanitària, tot-hom arronsa les espatlles.

Si es vol indagar quina va ésser la veritable missió dels tècnics vinguts de Madrid, la pregunta es queda sense resposta.

—Llum, llum!—clamava el poeta, al morir-se, com si es resistís a entrar en la regió de les tenebres.

—Ombra, ombra!—diuen, tot baixet, els senyors de la Casa Gran, no se sab si perquè la llum els fa mal als ulls o perquè no creuen convenient que'ls profans hi vegin massa.

I lo més curiós i sorprenent és que la premsa, eco i representació de l'opinió pública, per raons que l'obscuritat regnant no permet distingir prou bé, lluny de vituperar el procediment, amb tanta complacència el secunda i ampara, que no sembla sinó que'ls regidors i els que haurien d'ésser els fiscals de la seva gestió són ja avui *todos unos*.

Abans—qui no se'n recorda?—tots els diaris barcelonins, al donar compte de les votacions que en les sessions municipals s'efectuaven, sempre, com acabament, posaven especial cuidado en publicar els noms dels concejals que en elles havien pres part.

«Señores que dijeron sí: Fulano, Zutano y Mengano.»

«Señores que dijeron no: Mengano, Zutano y Fulano.»

D'aquesta senzillíssima manera, els barcelonins sabíem quin era, respecte de tots els assumptes, el parer dels nostres representants populars, i examinant només les agrupacions de noms que llegíem en el diari, ens feiem tot seguit-perfecte càrrec de la naturalesa de les matèries discutides i de la major o menor bondat de les resolucions adoptades.

Avui, tan bella costum s'ha perdut completament.

Les sessions se celebren; els més trascendentals acords són presos pel Municipi, i els innocents barcelonins, que no tenen altre medi d'informació que la breu notícia que els dona el diari, es queden sempre sense saber del cert

quins regidors ho han vist blanc i quins ho han vist negre, quins han defensat la bona i quins la mala causa.

«Dijeron sí: 18 concejales.

»Dijeron no: 12.»

Un exemple que val per mil.

Fa poc, l'altra setmana, després d'una laboriosa i bastant térbola discussió, va aprobar-se el famós contracte de Neteja pública i domiciliària; contracte de tal magnitud que, a més de costar a Barcelona una borratxada de milions, la deixa compromesa per vinticin anys, subjecta a un concessionari i estretament lligada de mans i peus. Segons unes opinions, aquest contracte és un desastre en tota regla; segons altres, és una meravella de perfecció...

LA ARGENTINA .

Reina de les castanyoles

—Olé la gracia!
—S'equivoca jove, sóc de la Barceloneta.

I bé... Perfecció o desastre, el contracte ha sigut aprovat; però, qui l'ha aprovat, en fi de comptes? Qui l'ha combatut?

En realitat, no ho sabem. Els diaris, censors ahir i avui amables col·laboradors de la gent del Municipi, fidels a la nova costum establerta, han escamotejat discretament els noms.

«Terminado el debate, se procedió a la votación.

»Dijeron sí: 20 concejales.

»Dijeron no: 16.»

El sistema del *tapa, tapa!*, ben poc semblant per cert al tant alabat de *luz y taquígrafos*, segueix imperant.

I, naturalment, a copia de repetir-se el cas, el públic, que ja fa temps que's ve adonant de l'estranya maniobra, comença amb raó a alarmar-se, i, mirant-se escamat als senyors regidors i als diaris que tant carinyosament els cobreixen, pregunta:

—Es dir que *tapa, tapa!*... ¿Què rediable es deu haver de tapar?

El "Glosari" d'en Xarau

Als milers de persones que passen per aquesta Administració en busca de l'anunciat «Glosari» d'en Xarau, hem de fer avinent que'l no haver encara aparegut no és culpa nostra, sinó de la maleïda guerra que patim.

Es el cas que en Xarau és persona molt delicada i no vol donar al públic res que no li plagui an ell en absolut, i en les cobertes que li ensenyàrem com a prova hi trobà el tap de que la tinta no era prou forta.

Hem tingut de demanar-ne a Alemanya, i amb lo poc que'ns estimen i les dificultats dels transports, no sabem quan serà aquí.

De totes maneres, confiem en donar-lo aviat al públic que tant l'espera. Ah! Hi hauràn exemplars en paper de fil; s'admeten comandes.

A. MARCH

Del Jardí dels humoristes

UN HOME FI D'ORELLES

En un dels compartiments d'un vagó de tren hi viatjaven tres fulanos molt embusteros. Dos d'ells parlaven en alta veu, l'un davant de l'altre, aprop de la finestreta. El tercer anava mig ajassat en el banc, sense dir una paraula.

Els dos que sostenien la conversa no's cansaven de contar fets extraordinaris, amenitzant-los amb unes exageracions tant còmiques que... ni que fossin caçadors.

De tant en tant, els interlocutors donaven una mirada de qua d'ull al company de viatge que restava impassible, sense volguer pendre part en l'animada xerrameca.

De prompte, un dels que parlaven va dir:

— Lo que m'empipa dels hotels, és que'ls envans que separen les habitacions siguin tant prims. Tot lo que passa, tot lo que's diu i es fa al dormitori del costat se sent com si fós en el propi.

— No me'n parli. De tot s'ha d'enterar un, sense ganes.

— Què diu?... No li diré més sinó que l'altre dia al veí del meu cuarto li va donar la gana d'escriure fins a la matinada, i el soroll de la pluma lliscant damunt del paper no'm va deixar dormir d'en tota la nit.

— Ja's necessita finura d'orelles o la pared devia ésser molt primal... Però jo encara m'he trobat en un cas més curiós i interessant.

— Vol dir?

— Sí, senyor. Figuri's si'n devia ésser de prim, l'envà de la meva habitació, que arribava a sentir amb completa perceptibilitat cada vegada que la meva veïna, una coupletista, canviava de camisa.

— Caram!... ja és ben extraordinari!...

Aleshores el viatger impassible, no podent-se contenir, exclama incorporant-se:

— Pitjor jo...

— Què?

— Que encara sóc més fi d'orelles. Al cuarto del costat del meu hi va venir un polític, i jo sentia cada cop que canviava... d'idees.

NOEL

GLOSARI

ESPURNES DE LA GUERRA

Per diaris arribats del cor del imperi austriac, ens enterem de que l'autoritat eclesiàstica de Viena ha encomanat molt especialment als seus fidels que durant la present Quaresma practiquin amb extremat rigor l'abstinencia i el dejuni.

L'autoritat eclesiàstica de Viena, per lo que's veu, està molt de broma. Mirin que recomanar l'estalvi d'aliments i la frugalitat a un poble que comença a morir-se de gana!...

ELS CÒMICS DEL TEATRE DE LA GUERRA

— Sabs que'm sembla que ho fem bastan malament?
— Millor, home... Ens convé que'ns tirin patates.

Els austríacs, com els alemanys, i com aviat els turcs, es veuen obligats ja fa molts dies a abstenir-se de menjar certs aliments que abans consumien en abundància. Articles de tanta apremiant necessitat com són el pa i les patates han sigut oficialment rebaixats de qualitat i de mida; rics i pobres han tingut d'escursar les racions, en previsió de que les poques i dolentes viandes que'ls resten els durin, si no volen morir de fam, d'aqueixa terrible plaga que havem quedat que constituïa el segon horror de la guerra.

¿No resulta, doncs, d'una diplomàcia altament còmica, recomanar en les presents circumstàncies l'abstinència i el dejuni?... A pesar de la seva apariència religiosa en aqueix consell de les autoritats clericals de la capital austríaca s'hi nota la mà de l'Estat Major, que's veu que practica a meravella aquell cèlebre refrà: La fam aguça l'ingeni. Ara que el menjar escasseja, ara que el pa K. K. equival a un requisit, demana, suplica des de la trona, per boca dels capellans, que la gent compleixi amb els manaments de l'Església, abstenint-se, sacrificant el ventrell i el paladar... per a donar gust a Nostre Senyor. Demà que les subsistències s'acabin del tot, demà que'ls pobres no disposin ni del pa dolent, aleshores l'Estat Major no's valdrà dels preceptes religiosos per a recomanar la prudència en el menjar; aleshores publicarà bandos per les cantonades, i la súplica esdevindrà manament que firmarà el propi emperador:

«En vista de que s'han agotat els queviures, es prohibeix menjar, baix pena de la vida.»

Els pobres austríacs ja saben que van pel camí d'això. Sobre tot d'ençà de la rendició de Przemysl i dels continuats fracassos a la frontera russa.

Els pobres austríacs saben que enguany el dejuni... serà més llarg que la Quaresma.

XARAU

Al «Liceo» han estrenat, al fi, l'opereta *Finalmente soli* del gran Lehar. La veritat és que no ha respost a les esperances que's tenien en ella posades; és pot-ser l'obra de més pretensions que ha fet el celebrat compositor vienès. El primer acte és entretingut i alegre; però, en el segon, un duo omple els tres quarts d'hora que està la cortina alçada; té tota la duració dels duos wagnerians, però sense cap de les seves belleses; valsos i més valsos que's van repetint fins a fatigar un poc. El tercer és del mateix corte del primer.

Si l'èxit assolit no fou gros, no's deu pas a manca de bona interpretació ni de presentació. Les senyoretas Ivanisi i Csilag estigueren molt bé com a actrius i com a cantants, i del sexe fort s'emportaren la palma els senyors Consalvo, Pasquini i del Valle, junt amb el mestre Bellezza, que'ns té a tots entusiasmat.

La darrera estrena de la temporada, *Creola*, estava anunciada per a dimecres, i, tot-seguït, debut de la companyia d'òpera italiana, que actuarà durant la primavera, amb l'estrena de *Lackmé*, interpretat per la nostra paisana Barrientos.

La senyora Xatart celebrà son benefici el dissabte al vespre. Fou un gran benefici, com que la comedia s'acabà a dos quarts de tres. Entre les obres representades, figurà *L'alegria que passa*, del gran don Santiago, que fou molt aplaudida, més per ella en sí que per l'interpretació. En canvi, la beneficiada se lluí en les interpretacions de *La Paralela*, *La sobrina del cura* i altres que figuraven en el programa.

En Frégoli s'ha despedit definitivament, per ara i a la francesa.

La colla que dirigeixen els actors senyors Santpere i Bozzo i en la que figura la senyoreta Amalia Meyer, estrenà, dissabte a la nit, el vaudeville *La primera i a les fosques o endevina qui t'ha tocat*. És una obra la mar d'aixerida, plena d'escenes d'aquelles i amb tots els trucs que són menester per a amanir un bon vaudeville. La casa posà l'obra amb luxe i propietat i els actors treballaren amb fè, conseguint forts aplaudiments per a ells i per als autors.

L'altra colla, la de donya Elena Jordi, estrenà, la mateixa nit i en el mateix Paralel, el vaudeville de fama mundial, traduït pel senyor F. Moliné, *La Presidenta*.

Al teatre no s'hi cabia i el públic, com nosaltres ja pensàvem, donada la fama universal de l'obra i que nosaltres ja l'havíem vista en italià representada per la rival de la senyora Jordi, Lydia Borelli, s'atipà d'aplaudir i riure.

L'obra no és recomanable a les famílies cristianes, doncs són molts els que trencarien el dejuni després de la representació, i fins direm que no la deuen anar a veure més que'ls *corridos* que tinguin butlla, perquè en aquell restaurant, vui dir teatre, no se serveix més que carn. I quins talls!

Ja quasi diríem prou; però, ah!, cavallers... Que no han anat a la «Sala Imperio»? No? Però, homes, què fan parats? An aquell teatre sí que hi vindria bé un cartell d'aquells d'en Chil:

Riqueza, Belleza, Elegancia, Distinción, Emoción, Ingenuidad, Honestidad, Lascivia y Agilidad.

!!! TODO SE DERROCHA AQUÍ!!!

Veritat que ja'n fan alguna cosa d'això, perquè si la una és reina, l'altra ha ballat davant de reis i l'altra fou aclamada en el Circol de Belles Arts, de Madrid, i tal com passà us ho anunciem.

Lo cert és que sentir cantar les castanyoles d'aquella noia que's fa dir *Argentina*, encara que's digui Antonia, és una cosa que encisa. Sembla mentida que d'aquelles petxines de fusta ne surtin coses tan amoixadores, tan sentides, tan salvatges... I la senyora sab gronxar-s'hi en aquelles melodies que ella mateixa produeix, és bufona, blincadica i mira amb els ulls quasi bé tancats i somriu amb una gran boca, una boca d'aquelles que's mengen homes.

I la Raquel? Recordeu allò de «Al jove Ignasi Bruics, qui és que no'l coneix?» Doncs, això mateix: «A la gran Raquel Meller, qui és qui no la coneix?»

Me jugo un peix que ningú. Si quan cantava allò del «*Ven y ven y ven...*», ja vàrem anar-hi tots. Però, mireu: Com més dies passen, més sembla que no hagi trencat mai cap plat n cap olla. Canta amb aquella veueta fina unes cançonetes mal intencionades, no massa, no, diem: mal intencionadetes; fa broma amb un vell, i mira amb aquells ullarros negres.

Per acabar-ho d'adobar, hi hà la Tórtola València. La senyora Tórtola, en comptes de peus, té dos coloms blancs, i en comptes de caminar, yola sobre la catifa i al volar mou uns braços que són una temptació.

Quan la senyora València surt a ballar *La Tirana*, us creurieu talment davant d'una tela de Zuloaga; després, quan dança, comença a pendre postures que les hi envejaríen la Rita Luna, la senyora duquesa d'Alba i demés models del senyor Goya.

Després balla moltes coses més, vestida de mil maneres diferents, amb musiques delicioses. Hi han unes dances d'Anitra i una mort d'Ase que encanten; hi han uns valsos que arrabacen; hi ha una dança de l'incens... ai, Senyor!

Surt vestida de sacerdotessa, sabeu?, amb un braser a la mà, un braser fumant, on crema incens igual que si fossim a la Catedral. I amb el braser i el fum sembla que s'hi torni boja, i el porta d'aquí a allà, i s'hi agenolla al davant, i el fa giravoltar i, finalment, s'hi renta; sí, no és broma, s'hi renta amb la fumera olorosa, la gran lasciva. Cara, mans, braços, pits, cames i ventre, tot és besat per l'incens, que hi deixa el rastre del seu perfum. Quin príncep desconegut serà l'aimant que esborri amb sos petons la tal olor?

Un hom torna a casa i té mals somnis.

MATEU REI

ITALIA O LA CASTA SUSAGNA

LA PODA A BARCELONA

L'arbre. — No siguis alemany, home!... ¿Que't creus que ets als boscos de l'Argonne?...

VIDA NOVA, per *M. Fius i Palá*.—L'ilustre ex-alcalde de Manresa acaba de donar a la llum un drama en tres actes amb el simbòlic títol de *Vida nova*. Com tota obra destinada a les taules, ningú és capaç de judicar artísticament aqueixa producció abans d'estrenar-se. L'autor sembla disposar d'elements psicològics i d'efectismes teatrals perfectament legals per a produir la sensació desitjada, però amb la mateixa primera materia, d'altres, han fracassat. Tot esperant, doncs, poder-lo aplaudir en un escenari com cal, ens limitaren a constatar que literariament, el tal drama, no desmereix en res a les obres ja ventatjosament conegudes del senyor Fius.

LAS ATROCIDADES ALEMANAS EN FRANCIA. — Follet conté nint els informes de la Comissió investigadora francesa, presentats al President del Consell de Ministres de França, per la Comissió instituida per Decret Presidencial. L'acompanyen alguns fotogravats.

VEUS DEL BON PASTOR, per *M. Jacinto Verdaguer*.—Es el volum XIV de les Obres Completes (edició popular). Conté una seixantena de composicions místiques, i un interessant gravat.

LECTURA POPULAR.—Acaba de sortir el fascicle número 98, dedicat an en Salvador Vilaregut. El componen les obres *La nit de Reys* i *El barco blanc*.

RECETARIO FOTOGRAFICO, per *Lluís Sassi*.—Un llibre que interessarà a tots els aficionats a la fotografia, doncs conté un veritable caudal de fórmules noves de laboratori i procediments pràctics de taller, indispensables per a la perfecció en l'art de retratar. En ell s'hi resolen tota mena de dificultats, de modo que'l més senzill aprenent pot, amb poc estudi, arribar a competir amb el fotògraf més experimentat.

TRATADO DE ARITMÉTICA PRÁCTICA, per *Josep Prats*.—Aquesta obra està destinada a divulgar un sens fi de procediments moderns, sumament pràctics, que s'utilitzen en les operacions mercantils i industrials. El seu principal mèrit consisteix en la claretat i l'elemental precisió amb que s'expliquen les difícils i variades materies que depenen del càlcul.

Resulta un excel·lent auxiliar per a totes aquelles persones que en la vida de relació o de negoci es veuen sovint obligades a resoldre qüestions numèriques, siguin de la classe que's vulguin.

SEPT SCIENCIES

NOTES D'ART

La societat de les Arts i els artistes és una entitat formada per alguns d'aquests últims que pertanyen a diferents escoles, i se diferencia de les altres agrupacions artístiques catalanes en que treballa capdalmment per a fer triomfar en les obres d'art l'element fonamental estètic per damunt de totes les formes accidentals i secundaries.

La tal entitat ens ofereix en les mai prou alabades gal·leries de don Joan B. Parés, unes mostres de la collita que després d'un any de treballs, serenament desesperats, han assolit els seus socis i sinó tots, quasi tots.

No vacil·lem un instant en assegurar, àdhuc en posar la mà al foc, al dir que la actual exposició és la més brillant de totes les celebrades en l'actual temporada. Potser ne vindrà una altra de millor. — Déu ho vulgui — però ara, per ara i com ara, no retirem ni un sol mot de l'afirmació que acabem de clavar sobre el paper.

Després de donar tres toms a la sala amb els ulls clucs com si juguessim al cucut, alcem les persianes de les ninetes i ens posem a admirar. El senyor Parés, qui ens aprecia en més del que valem, ens allarga un prospecte.

Ja tenim guia. Seguim-lo doncs, no fós cas que'n's perdessim en aquests camins i caminets de l'element fonamental al estètic, per on passeja tant tranquil el gran Francesc Pujols.

Ricart Canals. Si en Plandiura volia i un servidor tingués cabals, te prometo, amic pernoctador, que penjarà a casa meua el retrat dels seus fillets. Pla bé sé que no voldrà despendre's de tal joia, impagable en cap diner. També me quedaria amb el retrat de la feva senyora esposa i fill. Molt bé, don Ricart, molt bé! això és barrejar bé els colors i donar una tranquil·la emoció an els rostres. No'm plau tant, a excepció de la cara, el retrat de la senyora P. Comprenc que la cosa era molt difícil i fins que ni les carns podien resaltar, pintant com pintes tu, honestament, com en els altres. Però, quan un senyor se diu Ricart Canals, un crític deu estirar-li la brida encara no li sembla que fa una tercerilla.

Joan Colom. Aquest senyor pelut en comptes de dir-se Joan s'hauria de dir Pere. Sinó que sobre de la pedra del seu nom no hi aixecaria la església dels altres sinó la seva. Com ha treballat el tal Colom!... D'ençà d'aquells paisatges de les primeres ex-

posicions de les Arts i dels Artistes an avui, un hom — que no estigui en el secret — diu: quin bot! Ah! no, amic meu, no és bot. Es pas i pas de bou. Però pas de bou que camina segur, que obre amb la arada les seques terres de l'art, i que si encara no ha recullit d'elles el fruit saborós que devem no ja esperar sinó exigir, ens ofereix ja unes primícies que per qualsevol altre que no fós aquest Joan pelut i jove, serien cosa definitiva.

Mireu sino el n.º 11 (*L'hort*) aquell n.º 14 (*L'estació de França*) el 10, el 6, tots en fi, Només en el 7 (*Les Ubagues d'en Blay*) trobem els ultims termes poc resolts, o pitjor, mal resolts, són una cosa fofa, sense forma.

Ivo Pascual. Aquest estimat pintor ens ha produït una decepció en l'actual certamen. Nosaltres que esperaven molt d'ell, després de tant de temps de no veure obra seva, ens troben en unes teles més aviat llepades que sinceres, més hermoses les de ara fa un any que les d'avui. No voldríem molestar en lo més mínim al bon amic Pascual, però ens sembla que pot-ser pinta massa sobre motllo, sobre record d'altres amics seus en art. Miri-s'ho fredament i digui'ns si li plauen aquells (*Voltants de la Moixina*) n.º 17. A un altre no li diríem res de això, però a en ell sí. Qui pot deu fer-ho.

El fill del cèlebre Vayreda exposa quatre teles, d'elles una, el n.º 22 ens encisa, com n'és de fresca, sucosa i ben entonada! També és d'aquelles que si tinguessin cabals ens quedaríem. Les figures senyalen en el Vayreda Francesc una orientació que creiem encertada però en la qual encara no està prou allionat. Ja veurem que'n sortirà d'aquest empell.

En Carles. Molt bé, molt interessant senyor Domenech. Vostè té, una traça especialíssima en donar un gran ambient an els seus quadres. Els cels especialment són molt transparents i hermosos i amb el senyor Colom i un altre de qui oportunament se parlarà donen en el nostre humil concepte, la nota de l'actual exposició.

Feliu Elías. Si mai en la vida m'ha sapigut greu tenir de parlar d'una obra d'art, emetre concepte sobre d'ella, és al parlar del formidable *Apa*. Voldria que fossim ell el crític i el pintor jo. Però, Déu no ho vol aixís, faci's la seva santa voluntat.

Cinc teles exposa en Feliu Elías, totes elles retrats. A mi, francament, a primera vista me desplaqueren totes, àdhuc una ja coneguda, el retrat del comú amic. Però com que és d'ell, de l'*Apa*, un hom hi torna i hi retorna, i aquella estranyesa va desapareixent i a cada nova visita hi trobes coses noves, unes voltes en la tècnica del pintor, altres en la delicadesa del artista.

Es un pintor l'Elías? Jo votaria que no. Amb els pinzells a la mà és dibuixant, tant dibuixant com sempre, i encara més, és un dibuixant arbitrari, que necessita dislocar les coses, i sinó dislocar-les col·locar-les en la situació on sa imaginació les ha ja vistes. Exemples? Tot. La nena sobre el sofà verd, el nen damunt d'aquell tapiç, el pentinat de la senyora... No tinc espai, però, com me seria grat parlar-ne llargament d'aquestes teles d'indiscutible mèrit.

Mercader. Natura morta. Ni bé, ni mal. Si és jove el pintor, que segueixi avant. Hem vist tantes coses aixís.

Marià Pidelasserra. Veus-aquí un gran pintor. Qui ha posat sobre la tela aquell

(*Alt Llobregat*), n.º 36, i aquelles (*Muntanyes de Cabrera*), n.º 41, i aquelles (*Muntanyes de Molins de Rey*), n.º 39, i les demés teles que hi han en l'actual exposició, bé mereix que se li digui i alt:

— Vos sou un gran pintor.

La tècnica de'n Pidelasserra dintre'l seu genre és perfecta; mou blaus i verds d'una manera simplíssima que difícilment assolirà cap dels nostres artistes, coneix el valor de les terres, sab donar als blancs tota la seva opulència. Tot això per posar-ho al servei d'una grandiosa visió del paisatge que haurà fet que aquesta exposició fós revel·lació per els que no sabien l'alt valor del artista de qui parlem.

Borrell-Nicolau. Es l'únic artista escultor que exposa. Retrat, retrat, Salomé. Aquesta última és una elegantíssima figureta en marbre, venguda quasi bé exposada; el guix és un buste de senyora que una vegada ennoblit per el marbre serà el millor jolell de la dama a qui pertany, el tercer el bust en bronze de'n Pujols, disfregat de patrici romà, ja tindria que ésser al Museo o al Consistori o en qualsevol altre lloc per honra i gloria del retratat i del artista.

I ara que sigui per molts anys.

R.

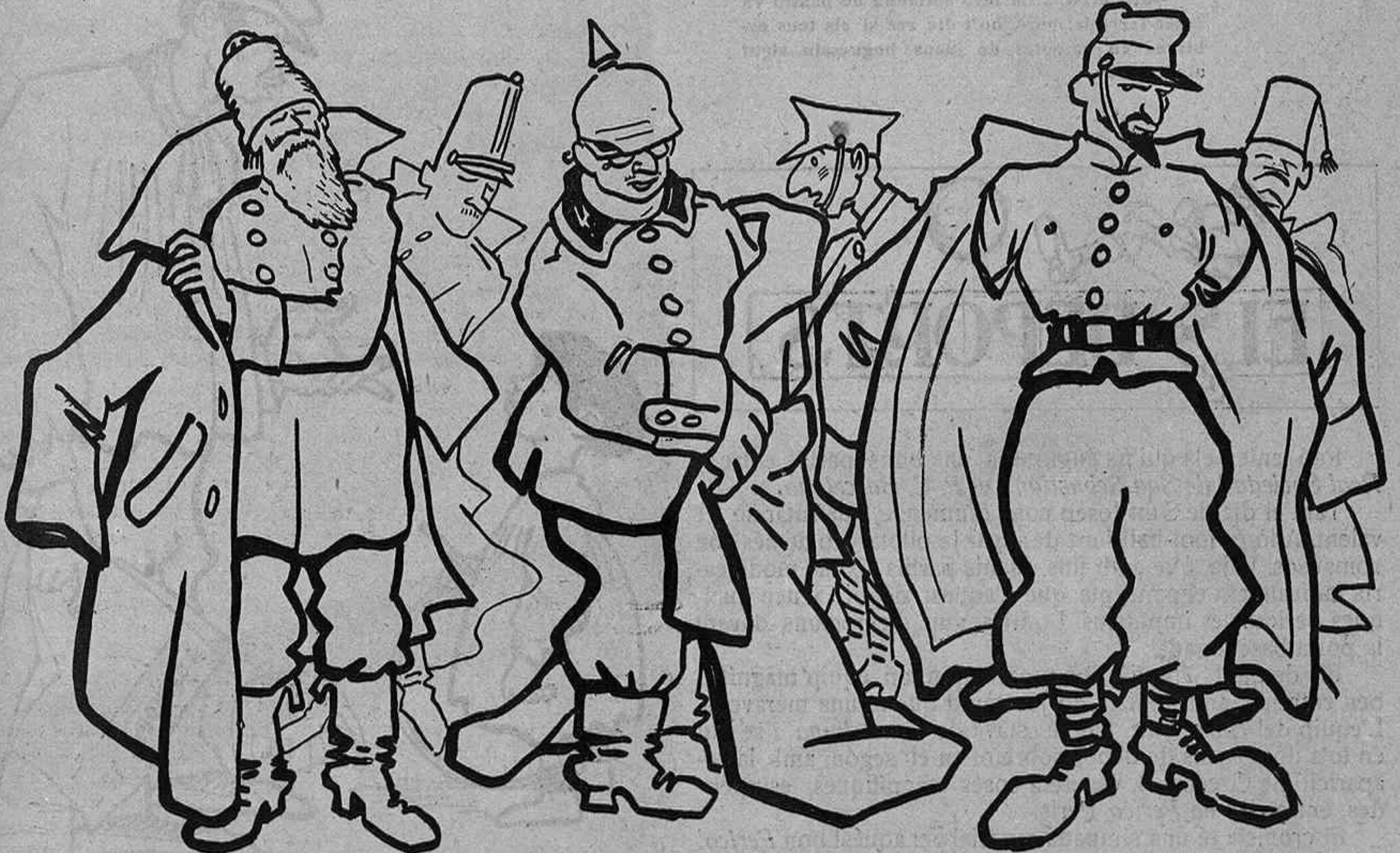

Dugues corregudes hi hagueren la setmana passada; l'una en la plaça de la Barceloneta, i l'altra en les Sorres. No ens divertírem gaire en la primera i gens en la segona. En aquella es feren aplaudir en Fortuna i el Marchener; en canvi, se feu xiular el públic, que és un salvatge, aplaudint i amparant als trinxeraires de Hostafrancs que baixen a la redona per a fer oposicions a que'ls hi treguin la ventresca.

Un d'aquests hèroes, per baixar a fer el ximple, se deixà una criatura de tres anys en l'ajegut, i un policia—devia ésser el bon policia—tingué que fer-li de mainadera.

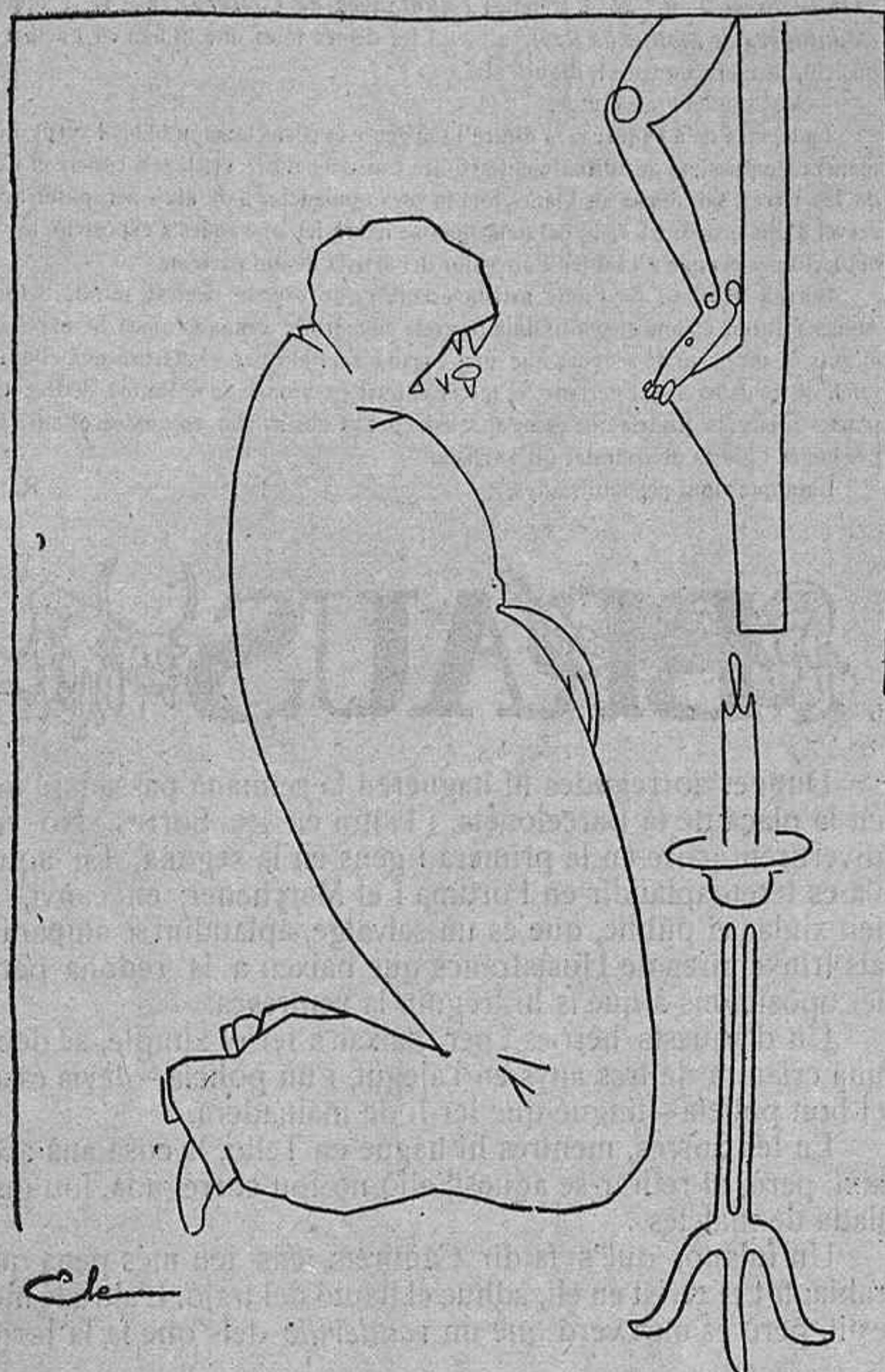
En les Sorres, mentres hi hagué en Tello, la cosa anà així, així; però, al retirar-se aquest, allò no fou correguda, fou guillada de maletes.

Un fulano, que's fa dir Cantirets, ens feu més pena que rabia; tot era trist en ell, àdhuc el llautó del trajo. L'altre té més estil, però és més verd que un *vaudeville* dels que fa la Jordi.

LA PRIMAVERA A LES LÍNIES DE FOC

Els bel·ligerants.—S'ha acabat el fret?... Ganga!... Ara ens les espinyarem amb més comoditat.

—Jesucrist!... La teva setmana de passió va ésser terrible; però no't dic res si els teus esbirros en comptes de jueus haguessin sigut alemanys!

Raó tenien els qui'ns auguraren uns bons partits entre la *Real Sociedad de San Sebastián* i el *F. C. Barcelona*.

Tant el dia de Sant Josep com diumenge, disfrutarem de valent. Allò és foot-ball i art de jugar la pilota, i lo demés són romanosos. Vaja, que amb uns quants partits així se modificaria radicalment el concepte que d'aquest deport tenen qualques periodistes impulsius. I quin seguit d'emocions davant la porta bascongada!

Els de Sant Sebastià ens presentaren un equip magnífic, ben entrenat, amb unitat i un joc ràpid que és una meravella. L'equip del *Barcelona* també estava de bona lluna i se lluí en tots dos partits de debò, sobretot en el segon, amb la reparició de Greenwell, vegerem coses magnífiques, estupendes, entre ell i en *Perico* Peris.

El cronista té una simpatia especial per aquest bon *Perico*. Ell sempre modest, sempre treballador, és, no obstant, un dels millors jugadors que tenim. I precisament per la seva modestia se fa encara més simpàtic. Decretem, doncs, que en

Perico és el millor extrem esquerra de Catalunya. Diumenge passat ens ho va acabar de demostrar. El dia que tinguem temps i humor li publicarem la fotografia.

Com també publicariem avui les de l'Arrate i en Greenwell, dos nassos enganxats a dues persones, que valen tot lo que pesen. Seria curiós averiguar la relació que pot tenir un bon nas amb el joc de la pilota de peu. Segurament s'hi trobaria alguna, car l'Arrate és un defensa colossal i en Greenwell un mig-esquerra superiosíssim, de tal manera que quan ells juguen s'hi coneix extraordinariament. Tindrà raó el ditxo de: *qui té un bon nas?*...

Aquestes semi-digressions sobre'ls jugadors bascs i barcelonins ens han distret d'ocupar-nos dels dos partits. Emperò, què hi fa? Tot-hom sab ja que'l *Barcelona* va perdre divendres per 3 goals a 2 i que'l diumenge guanyà per 2 goals a zero, resultat magnífic donada la valúa del equip de la *Real Sociedad*, segons ja queda dit. Els jugadors, particularment bé, en Greenwell, Peris i Sagarra. En Bau de davanter centre no'ns ha convençut mai. Els bascongats ja ho hem dit: bé, bé i bé, sobre tot l'Arrate.

Ara esperem amb ansia l'anunciada vinguda del *Atlètic* de Bilbao, campió d'Espanya fa ja alguns anys i que celebrarà uns partits amb el *Barcelona*, els quals segurament seràn encara més emocionants que'ls de divendres i diumenge.

I aquí podríem fer punt final sinó se'ls hagués ocorregut als nois del Club de mar fer unes regates de canots diumenge passat, en les quals corregeren l'*Englantina*, la *Rosella* i el *Brunzent*, noms que recorden els Jocs Florals de Canprosa. Com és, doncs, de raó, el *Brunzent* fent honor al seu nom ràpid, guanyà, i per nosaltres fen ben fet. A veure si aixís els canviaràn el nom a les altres embarcacions!

Però, aquesta gent no sosseguen per això! Ademés de aquestes regates, els de la vela feren la primera prova d'unes altres amb Copes Dressanes-Palou i Noguera, la qual guanyà

—I doncs aqueix «avi» que'ns va prometre en Muley Hafid, que no vé?

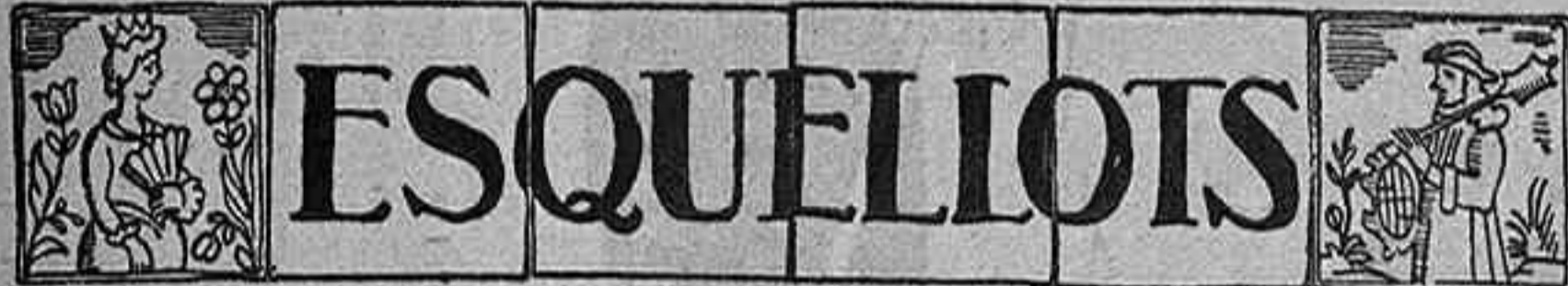
—No, noi... Els alemanys se l'han menjat.

el *You-You*, del R. C. Marítim, i ara, además de les proves successives (que ja és sabut que en això de la vela se'n fan més que a càl sastre), els del rem ens preparen per a demà passat una regata de iols, de *5 kilòmetres!* o sigui anar i tornar desde l'edifici del Club a la boia lluminosa.

No sabem si ho faràn amb una o dues embarcacions (car els ha arribat un nou iol de Gènova), però de tots modos és una regata de *fondo* com encara no n'havien vista cap per aquí.

Cuidado que's necessita pulmó per a *estirar* cinc kilòmetres seguits en les nostres aigües!

HIP

Ja no estem sols.

El Foment de les Arts Decoratives ha dirigit una instància a l'alcalde, demanant que, no sols se negui a la empresa del *Saturno Park* permís per a instal·lar noves atraccions en altres sitis d'aquells jardins, sinó que's rescindeixi el contracte avui vigent i se l'obligui a abandonar el lloc que actualment ocupa.

Aplaudim l'actitut netament barcelonina del Foment de les Arts Decoratives, però... ja veurà l'artística entitat com l'Ajuntament no farà el menor cas de la seva instància, i els empresaris del *Saturno*, que tenen allí dintre molt bons costats, acabaràn per aconseguir lo que's proposen.

La destrucció del Park de Barcelona està tan definitivament resolta, que sobre les seves portes principals podria ja començar-se a posar-hi allò: *Lasciate ogni speranza...*

* * *

Nosaltres i el Foment de les Arts tenim indubtablement raó, però el *Saturno Park* té «arguments» més poderosos que la raó i que'ls interessos de la ciutat, i els senyors regidors, davant d'això, no s'entenen d'histories.

La fulla de «serveis» del actual Municipi és llarga.

«Monopoli de les Pompes Fúnebres.

»Gastos de la campanya sanitària.

»Intent de compra de les aigües de Dos-Rius.

»Contracte de neteja pública.

»Galeríes de Moncada.

»Canyeries de ciment armat...»

I aviat podrà afegir-s'hi:

«Entrega del Park a l'empresa del *Saturno*.»

Dels «sucsesos» d'un diari local:

«En un café, un sujeto llamado Alberto G. Honrado, convidó a un amigo y a varias camareras, y a la hora de pagar manifestó que no tenía dinero.»

¿Y a pesar d'això, convidava a la gent i es deia *Honrado?*.. Home!... ¿Vol dir que no seria millor que's digués... qualsevol altra cosa?

Un dato per a l'Historia... de les virtuts cíviques regidoresques.

El dia en que la Corporació municipal va votar definitivament el contracte de Neteja pública, aquest contracte tan discutit i que tants mil·lions representa, alguns honorables regidors, entre ells els senyors Matons i Fortuny, no varen poder assistir a la sessió.

Això sí, l'endemà, ja el contracte llest i aprovat, va faltarlos temps als referits senyors per a anar a la Casa Gran a fer constar que si el dia anterior haguessin estat presents, haurien votat en contra.

Ara vegin!...

Expirant, l'abandonaren
a la seva trista sort,
mes, quan el pobre fou mort...
quan fou mort, el combregaren.

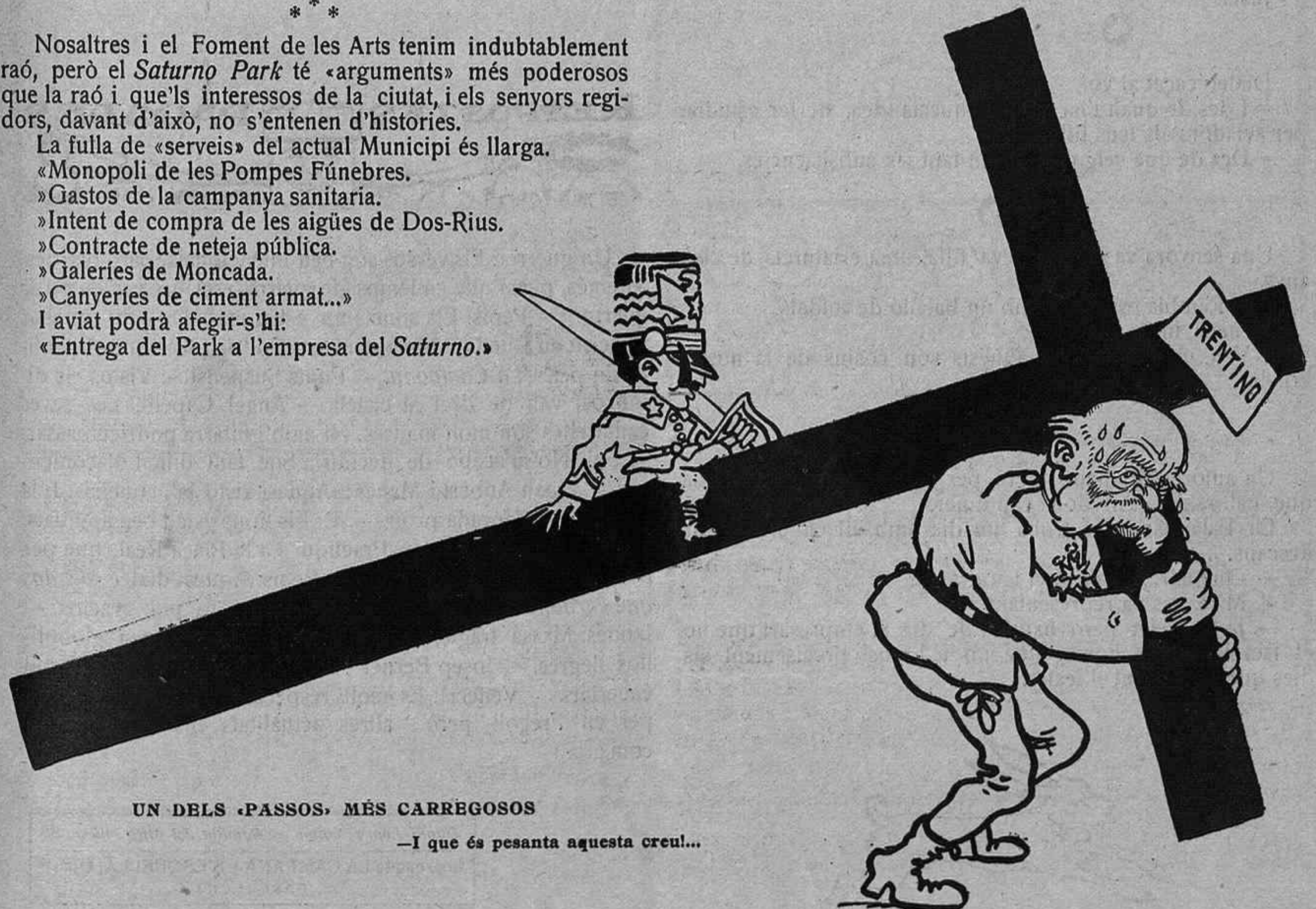
Diu un diari:

«El senyor Boladeres ha renunciat d'una manera *irrevocable* al vot de confiança que l'Ajuntament li havia concedit.»

En un altre diari llegim:

«El senyor Boladeres ha retirat la renúncia que del vot de confiança havia presentat.»

Repassem després els demés diaris, per si n'hi hà algun que digui:

UN DELS «PASSOS» MÉS CARREGOSOS

—I que és pesanta aquesta creu!...

«El senyor Boladeres és un home de caràcter.»

I en cap ho trobem.

NOTES DE CASA

Don Joan Cura va enviar-nos un atenta invitació per a la sessió matinal de Projeccions artístiques i cinematogràfiques celebrada diumenge passat en el «Poliorama».

Agradeciendo.

Ahir, dijous, no va haver-hi sessió municipal a Cà la Vila, perquè'l senyor Boladeres havia enviat a dir als regidors que «era festa»,

No obstant, els calendaris estan tots unànimement conformes en que ahir, dijous, no era festa.

Un altre any s'ha d'aclarir aqueix cas extraordinari...

¿No's podrien avenir l'Alcalde i el calendari?

Del grec Herodoto són les següents definicions, que no deixen de tenir punta:

«La pau és el temps en que els fills enterren als pares.»

«La guerra és el temps en que els pares enterren als fills.»

Justa!

Diàleg caçat al vol:

—I des de quan t'ha vingut aquesta idea, de fer estudiar per aviadors als teus fills?

—Des de que veig que puguen tant les subsistencies.

Una senyora va amb la seva filla, una criatureta de cinc anys.

A la Rambla es topen amb un batalló de soldats.

La nena, ingenuament:

—Veu, mamà?... Tots aquests són cosins de la nostra criada.

Un autoret dramàtic logra, per fi, estrenar la seva obra, que, naturalment, no dona cap diner.

En Palaudaries es troba un dia amb ell en el saló de descans.

— Què tal?... Com va el teu drama?

— Mira... es va representant.

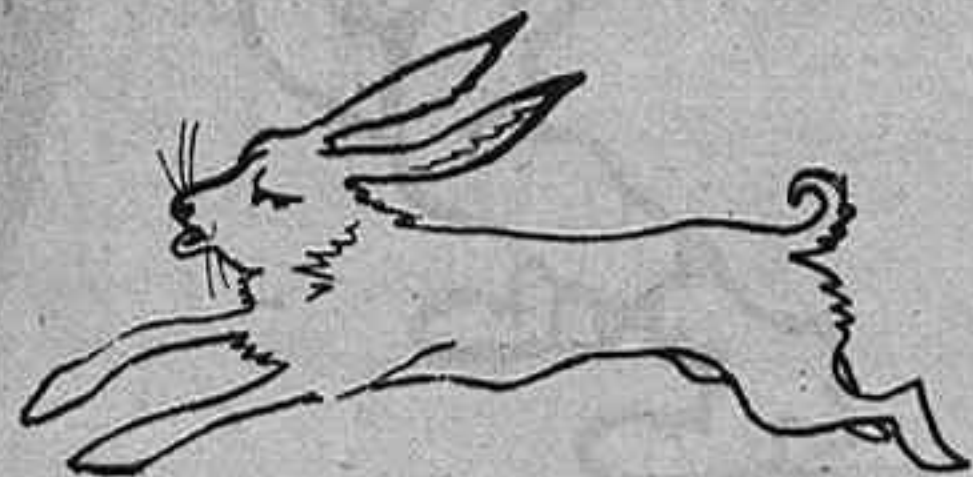
— Ja ho veig; però hauries de dir al empresari que no et faci la guitza, home. Que no te'l posi precisament els dies que no vé gent al teatre.

—No és aquesta la setmana de passió?... Doncs accepti la meua per una setmana.

RESPOSTES PAGADES

Un guerrer: Els versos són ben intencionats, però res més. Ademés, pensi que en temps de guerra, escriure versos no fa guerrer. — Pepis: Els sonets no estan mal. De tant ripiosos n'escriu en Rueda, i l'han coronat. Podria ésser que s'aprofitessin per a *La Campana*. — Punts Suspensius: Vistos els di buixos, van de dret al cistell. — Angel Capelli: Les seves cantarelles són molt manses. Ni amb guitarra podrien passar. — Sol: No m'acabo de decidir... Soc tant difícil d'acontertar!... Joan Aubert i Manent: Aquest xisto ja'l coneixia. I, la veritat, no m'agrada prou. — T.: Els tipus estan ben apuntats, però no són publicables. Practiqui's a la Plaça Real, que per allí n'hi passen molts. — Joanet Rems: Aquest diàleg *de dos que enraonen* té molta profunditat però és poc graciós. — Ixodes: Massa tràgic, massa tràgic!... Ens convenen globulillos alegres. — Josep Bernet Torras: No m'han semblat prou encertats. — Venecià: Es molt respectable la seva admiració per en Frégoli, però... altres actualitats ens dominen ara com ara.

Antoni López, editor — Rambla del Mig, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

JARDINS D'ESPANYA Reproduccions dels més notables quadros d'en
SANTIAGO RUSIÑOL
Un album-carpeta Ptes. 20**INFORME**que eleva a las Cortes el Excmo. Ayuntamiento
Constitucional de Barcelona, sobre el proyecto
de Ley autorizando al Gobierno para conceder
el establecimiento de**ZONAS FRANCAS**

Un tomo en 4.º de 590 páginas

Pesetas 3'50

MARIUS ANDRÉ**LA CATALOGNE
ET
LES GERMANOPHILES**
(Catalunya i els germanòfils)

TEXT FRANCÈS I TRADUCCIÓ CATALANA

Un tomo

UNA pesseta

JOSEP BURGAS**FLOR DE PICARDÍA**VERSOS D'AMOR
I DE PECAT :: ::

Un tomo

UNA pesseta

DEL AMOR CONYUGALLOS ESPOSOS EN LA VIDAPRIVADA :: SUS DEBERESSUS PLACERES LEGÍTIMOS

Un tomo

UNA peseta

**EL CATALÀ
DE "LA MANCHA"**

NOVELA

d'en **SANTIAGO RUSIÑOL**

Un tomo

Pessetes 4

**MIL Y UN MEDIOS
DE GANARSE LA VIDA**INDÚSTRIAS LUCRATIVASFÁCILES Y ECONÓMICAS

Un tomo: Ptas. 2'50

En tela: Ptas. 3'50

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Múttu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos si no's remet, además, un ral pera certícat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

Passarell

TÓRTOLA VALENCIA

La gran dançatriu espanyola, que treballa actualment a la "Sala Imperio".